

Oppdrag om å utarbeide rammeplan for lærerutdanning

- Arbeid med overordnet styring av lærerutdanningene – fase 3

Faglig råd for Lærerutdanning 2025 (FRLU) sammenstiller kunnskap og gir faglig funderte råd til regjeringen og Nasjonalt forum for lærerutdanning og profesjonsutvikling (NFLP) for å nå målene i strategien Lærerutdanning 2025. I strategien er det et uttalt mål at rammeplanene i 2025 er utformet på et mer overordnet nivå. Det står blant annet «I perioden frem til 2025 er det et mål at det samlede kvalitetsutviklingsarbeidet i lærerutdanningene, med god nasjonal koordinering og styrket samarbeid med praksisfeltet, gjør det mulig å redusere rammeplanstyring til et minimum.» Oppdraget er en oppfølging av strategiens ambisjoner om mer overordnede rammeplaner.

Målet med å styre lærerutdanningene mer overordnet er å gi institusjonene mer fleksibilitet og handlingsrom til å utvikle lærerutdanning av høy kvalitet, til det beste for barnehagen og skolen, og samfunnet som helhet.

Bakgrunn

Lærerutdanningene bidrar til å forme lærerprofesjonen og bidrar dermed også til å forme samfunnet. Derfor er det av stor samfunnsmessig betydning at utdanningene styres på en hensiktsmessig og tidsriktig måte. I 2022 gikk Kunnskapsdepartementet i gang med et arbeid for å redusere rammeplanstyringen av lærerutdanningene. Arbeidet følger blant annet opp tiltak i Hurdalsplattformen, strategien Lærerutdanning 2025 (2017) og Meld. St. 19 (2020–2021) Styring av statlige universiteter og høyskoler.

Sommeren 2023 forenklet departementet eksisterende rammeplaner etter institusjonenes anbefaling. Senere samme år nedsatte regjeringen en ekspertgruppe som fikk i oppdrag å vurdere hvordan lærerutdanningene kunne styres mer overordnet. Ekspertgruppen leverte sin sluttrapport sommeren 2024. Hovedanbefalingen var å innføre én felles rammeplan for alle lærerutdanningene, med en fellesdel og flere underkapitler rettet mot de ulike kontekstene vi utdanner lærere til. I mars 2025 besluttet regjeringen å igangsette en prosess der vi går fra elleve til to rammeplaner for lærerutdanning – en for ordinære lærerutdanninger og en for samiske lærerutdanninger.

Formålet med oppdraget

Kunnskapsdepartementet gir FRLU med dette et oppdrag knyttet til utarbeidelsen av én felles rammeplan som erstatter dagens åtte ordinære rammeplaner for ordinær lærerutdanning. Departementet vil på et senere tidspunkt i 2025 nedsette en egen gruppe som vil få i oppdrag å utarbeide forslag til én felles rammeplan for samiske lærerutdanninger. Denne gruppen vil benytte og se hen til strukturen og hoveddelen i rammeplanen for de ordinære utdanningene som utgangspunkt for sitt arbeid.

Én felles rammeplan for lærerutdanning vil gi større handlingsrom og åpne for større mangfold innenfor og mellom de ulike lærerutdanningene. Dette skiftet i styring bygger på at regjeringen har tillit til at de høyt kompetente fagmiljøene i lærerutdanningene er godt rustet til å utvikle utdanning som sikrer kvalitet, regionale tilpasninger og nyskaping.

Rammeplanen skal ikke angi en «oppskrift» for utforming av de ulike utdanningene i like stor grad som dagens system. Den skal likevel angi noen sentrale kvalitetshensyn og minimumskrav som sikrer likeverd mellom lærerutdanningene.

Overgangen til felles rammeplan handler om å gi mangfoldet av lærerutdanninger og lærerroller et styringsdokument som framhever viktige fellesverdier og felleskompetanser. Ekspertgruppen peker på at selv om det finnes ulike lærerroller og ulike behov i barnehagen og innad i skolen, er det også sentrale likheter. Én felles rammeplan skal framheve og styrke fellesskapet i profesjonen. Overgang til én felles rammeplan skal likevel ikke viske ut velbegrunnede oppdelinger av lærerroller. Et minimumsnivå av likhet er nødvendig for å gjøre feltet oversiktlig og tilpasset forskjellige behov som finnes i de ulike kontekstene man utdanner lærere til. Rammeplanen skal derfor ha underkapitler med spesielle reguleringer som får fram hvilke ulike kompetansebehov det er i de forskjellige kontekstene man utdanner lærere til. Ekspertgruppen legger vekt på at underkapitlene i én felles rammeplan ikke bør brukes til å videreføre detaljerte bestemmelser fra de opprinnelige rammeplanene, og at strukturen på kapitlene derfor ikke bør følge de eksisterende rammeplanene. Ekspertgruppen tok i sitt arbeid ikke stilling til hvordan vi kan ivareta det samiske innholdet i lærerutdanningene på best mulig måte. Det samiske innholdet i den ordinære rammeplanen skal ikke svekkes og skal sørge for at alle lærere utdannes for å ivareta kunnskap og opplæring om samiske forhold, herunder kjennskap til den statusen urfolk har internasjonalt, og samiske barn og elevers rettigheter i tråd med gjeldende lov- og regelverk.

Formålet med oppdraget til Faglig råd for Lærerutdanning 2025 er å operasjonalisere ekspertutvalgets hovedanbefalinger, og komme med forslag og anbefalinger om:

- **Innhold:** Hva er viktige fellesverdier, felles kunnskapsområder og kompetanser for lærere i barnehage, grunnskole og videregående opplæring?
- **Reguleringer:** Hvilke kvalitetshensyn og minimumskrav bør inngå i rammeplanen for å sikre likeverd?
- **Underkapitler:** Hvilke ulike kontekster utdanner vi lærere til?

Oppdraget

Faglig råd for Lærerutdanning 2025 skal, med utgangspunkt i dette formålet og anbefalingene fra ekspertgruppen, utarbeide forslag til en struktur for én felles rammeplan for ordinær lærerutdanning og forslag til innhold i hoveddelen av rammeplanen.

Kunnskapsdepartementet ber Faglig råd for Lærerutdanning 2025 om:

1. å utarbeide forslag til en struktur for én felles rammeplan for ordinære lærerutdanninger. Løsningsforslaget må ta hensyn til at strukturen også skal kunne brukes som utgangspunkt for utarbeidelsen av én felles rammeplan for samiske lærerutdanninger, herunder:
 - a. oppbygging av hoveddel
 - b. inndeling av underkapitler rettet mot ulike kontekster som lærere utdannes til
 - c. mal for underkapitlene
2. å gjøre følgende:

- a. Utrede og anbefale hvordan man kan regulere nivåer for ulike utdanninger i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR) i en felles rammeplan
 - b. Vurdere hvilke innholdsformuleringer som bør brukes i rammeplanen. Bør læringsutbyttebeskrivelsene benyttes eller bør disse erstattes med en ny sjanger av målformuleringer? I tilfelle, hvordan?
 - c. Vurdere hvordan vi kan sikre tilstrekkelig og nødvendig praksis i lærerutdanningene og gi institusjonene anledning til å tenke nytt om mulige praksisformer. Skal praksisomfang fremdeles reguleres i dager, eller bør man finne andre måter som kan sikre tilstrekkelig praksiserfaring i utdanningene?
3. å utarbeide forslag til innholdet i rammeplanens hoveddel. Dette innebærer blant annet å beskrive viktige fellesverdier, felles kunnskapsområder og kompetanser for alle lærere i barnehage, grunnskole og videregående opplæring. Dette inkluderer lærere som underviser voksne i henhold til opplæringsloven. Det skal fremgå hvilke reguleringer som bør være felles og gjelde alle de ordinære lærerutdanningene. Dette inkluderer at studentene skal kvalifiseres til å ivareta kunnskap og opplæring om samiske forhold, herunder kjennskap til den statusen urfolk har internasjonalt, og samiske barn og elevers rettigheter i tråd med gjeldende lov- og regelverk. Løsningsforslaget må ta hensyn til at hoveddelen også skal kunne brukes som utgangspunkt for utarbeidelsen av en felles rammeplan for samiske lærerutdanninger.

Forutsetninger og avgrensninger for arbeidet

1. Rammeplanstyringen av lærerutdanningene skal gjøres mer overordnet med én felles forskriftsfestet rammeplan med underkapitler.
2. Departementet vil senere nedsette en egen gruppe som skal skrive utkast til rammeplanen for samiske lærerutdanninger. Denne rammeplanen vil bli utarbeidet etter samme mal som den ordinære rammeplanen med én fellesdel og underkapitler.
3. Rådet skal bygge videre på ekspertgruppens vurderinger og anbefalinger. I tråd med dette bør rådet vise sjangerbevissthet i utarbeidelsen av forslag til rammeplanen.
4. Nasjonale retningslinjer for lærerutdanningene skal utvikles av utdanningsinstitusjonene i samarbeid med representanter for arbeidslivet og skal ikke forskriftsfestes. Disse inngår ikke i oppdraget til FRLU.
5. Med utgangspunkt i anbefalingene i deloppdrag 1 vil departementet nedsette egne grupper som får ansvaret for å utarbeide forslag til innhold i underkapitlene, og dette inngår derfor ikke i mandatet til FRLU.
6. Underkapitlene med kompetansekrav rettet mot de ulike kontekstene skal holdes på samme nivå i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket som i dag.
7. FRLU må i sitt arbeid sette seg inn i og forholde seg til nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, yrkeskvalifikasjonsdirektivet og tilsettingsregelverket.
8. De anbefalte forslagene må kunne implementeres innenfor gjeldende økonomiske rammer for universiteter og høyskoler.

Åpenhet og involvering

Faglig råd for Lærerutdanning 2025 skal ha en åpen arbeidsform og innenfor hva som er mulig gitt fristene for dette oppdraget, involvere relevante aktører på en hensiktsmessig

måte. For å få tilstrekkelig innsikt i status, behov og utfordringer i de samiske områdene forventer departementet at FRLU innhenter innspill fra samiske miljøer i skole- og kommunesektoren. Det er etablert et nettsted for arbeidet: [Arbeid med mer overordnet styring av lærerutdanningene \(regjeringen.no\) \(Stylu\)](#). Interesserte skal kunne følge arbeidet via denne siden.

Tidsplan og leveranser

Faglig råd for Lærerutdanning 2025 leverer svar på oppdragene med følgende frister:

- Deloppdrag 1 og 2 innen 15. august 2025
- Deloppdrag 3 innen 15. oktober 2025.

I deloppdrag 1 ønsker Kunnskapsdepartementet konkrete anbefalinger til strukturen i rammeplanen. Det er også ønskelig med en skriftlig redegjørelse som begrunner anbefalingene.

Kunnskapsdepartementet vil basert på anbefalingene i deloppdrag 2 gi FRLU en tilbakemelding før deloppdrag 3 kan ferdigstilles.

I deloppdrag 3 ønsker Kunnskapsdepartementet konkrete anbefalinger til innhold i hoveddelen. Det er også ønskelig med en skriftlig redegjørelse som begrunner anbefalingene.

Departementet ønsker jevnlig dialog med FRLU i arbeidet for å sikre god sammenheng mellom ulike deler av prosessen mot mer overordnet styring. Departementet kan blant annet delta som observatør på rådsmøtene. Vi ber FRLU komme med forslag til tidsplan for arbeidet som inkluderer tidspunkter for møter med departementet innen 25. april 2025.

Kunnskapsdepartementet vil senere sende forslag til ny rammeplan på ordinær høring før den fastsettes.